

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Responsio Ad Accusationes Quibus De Mala Doctrina
Accusatur Apud S. Sedem Florentius De Cocq Ecclesiae S.
Michaëlis Antverpiæ Ord. Præmonstrat. ... In Libello, Cui
Titulus: Propositiones per Belgium ...**

Cocq, Florentius de

Lovanii, 1693

Accusatio II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40343

Franciscum Tolet. nostræ Societatis Religiosum, & postea Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Illustriss. cum quo de hac re conveni, dum essem Romæ, in ea fuit sententiâ, quod NULLA TENTATIO, ETIAM MINIMA, sine auxilio gratiæ per Christum vinci possit, aut vitari sine peccato: & tamen ipse autoritate Apostolicâ Greg. 13. Lovanium missus est ad componendas lites de hac re inter Theologos, & ut curaret prædictam Bullam ab omnibus submissè recipi: sciebat igitur nihil suæ opinioni prædictam damnationem adversari.

Præterea docet dictus author ab ipso Toletio Bullæ promulgatore edoctus & informatus, quod omnes Bani Propositiones non eandem mereantur Censuram; & aliquas earumdem solummodò damnari ob rigidum iudicium, sive nimis atrocem Censuram, quâ aliorum opiniones criminabatur: quod si verum, & fides Vasqueziõ adhibenda, meritò hanc Propositionem ita condemnatam fuisse concludimus; tum ob atrocem Censuram, vocando contrariæ sententiæ Authores, fures & latrones: tum, quod eâ condemnatione non obstante, eandem opinionem expressè tradat Toletus ipsius Bullæ promulgator; & Bellarminus de vi Bullæ optimè instructus.

Sed ultra jam dictam responsionem, expressè addidi in solutione argumenti illius nobis objecti, quod dicta propositio, *Non solum fures & latrones &c.* non tantum condemnata sit ob dictam censuram acerbiozem, sed & addidi, quod sit in se falsa: cum possit homo sine gratia tentationi resistere, sic ut in eam non inducatur, aut ab ea non superetur, puta succumbendo alteri tentationi. Undè & consultò in conclusione additum est, sic ut non peccet.

De cætero, cum Accusatores nostri, nos hic & alibi insument Bajaniismi & Jansenianismi; adeoquæ ut constitutionibus summorum Pontificum repugnantes (quâ fide & intentione, non iudico) hinc contra eosdem profiteor, nos, & scholam nostram, omnes Apostolicæ Sedis constitutiones debitâ submissione revereri; & nos, ac nostra omnia illius iudicio plenè submittere.

A C C U S A T I O   I I .

Parte 3.
Articulo 4.
num. II.

Nihil in S. Augustino familiarius, nisi hominem ad omne opus moraliter bonum exigere speciale Dei auxilium. Et additur, ita in terminis Florentius de Cocq in princip. totius Theolog. pag. 381.

Animadversio: eadem videtur cum 65. Bajana supra relata". Scilicet hæc, *Non nisi Pelagiano errore admitti potest usus liberi arbitrii bonus, sive non malus, & gratiæ Christi injuriam facit, qui ita sentit & docet.*

RES-

R E S P O N S I O.

Propositionem illam mihi objectam probavi ibidem primò ex eo, quod ad omne opus moraliter bonum requiratur relatio (saltem virtualis) illius operis ad Deum tamquam ultimum finem; quæ relatio fieri debet per amorem, seu charitatem aliquam saltem latè dictam, juxta responsionem ad accusationem tertiam jam subsequenter; quæ charitas, sive amor non est, nisi ex Dei gratiâ.

2. Quod omne opus moraliter bonum necessariò incipiat à cogitatione, quâ cognoscitur, quid faciendum sit ob dictum finem ultimum; quæ cognitio non est, nisi ex Dei gratiâ, juxta illud Concilii Milevitani Can. 4. *Utrumque donum Dei est, & scire quid facere debeamus, & diligere ut faciamus.* Donum utique Dei speciale, sive gratia; non tantum generale quoddam, quale admittebat Pelagius.

3. Quod in Conc. Diospolitano, Pelagius coactus sit dicere, & profiteri, gratiam Dei ad singulos actus dari.

4. Quod Cælestinus Pontifex epistolâ ad Episcopos Galliæ can. 9. dicat *omnem* sanctam cogitationem, pium consilium, *omnem* denique bonæ voluntatis motum à Deo esse.

5. Addidi Concil. Arausicanum, quod can. 22. docet, hominem de suo non habere, nisi mendacium, & peccatum: cujus sensum explicuimus sectione quartâ subsequenti.

Dixi in propositione mihi objectâ, *nihil in S. Augustino esse familiaris*, nisi hominem ad omne opus moraliter bonum exigere speciale Dei auxilium; quod & ostendi ibidem parere primò ex omnibus S. Augustini scriptis contra Pelagianos, in quibus nihil operosius inculcat, nisi gratiam Dei ad omne opus verè moraliter bonum, esse necessariam.

Signanter tamen ex eodem S. Patre adduxi locum illum ad id Joannis 15. *Sine me nihil potestis facere.* In quem Apostoli locum ita scribit tractatu 81. in Joannem: *ne quisquam putaret, SALTEM PARVUM aliquem fructum posse à semetipso palmitem ferre, cum dixisset, hic fert fructum multum; non ait, quia sine me PARUM potestis facere; sed NIHIL potestis facere. Sive ergo PARUM, sive MULTUM, sine illo fieri non potest, sine quo NIHIL fieri potest.*

Ad quem Apostoli locum, uti & ad illum S. Pauli 2. Cor. 3. *Non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis quasi ex nobis sed sufficientia nostra ex Deo est:* reflectens Contensonius loco supracitato speculat. 2. ita differit, & nos cum ipso: *Quis est ille tam subtilis Dialecticus, qui ALIQUID inveniat, ubi veritas NIHIL esse definivit? Bonum honestum morale nonne est*

B

aliquid?

aliquid? Utiq̄ue aliquid est, cum Bonum sit proprietas entis, & Bonitati entis adjiciat etiam Bonitatem virtutis & Honestatis. Ergo si bonum istud sine Christo est, non verè dixit veritas: sine me nihil potestis facere.

Addi potest locus ejusdem S. Patris Augustini L. de Hæresibus cap. 88. ubi de Pelagianis ita scribit: Illam verò gratiam Dei, sine quâ NIHIL boni possumus facere, non esse dicunt, nisi in Libero Arbitrio &c. Quos postea refellit idem Sanctus Doctor.

Et ferm. 13. de verbis Apostoli contra Pelagianos dicentes, gratiam Dei quidem dari, ut facilius operemur, ita scribit: Non sic est adjutorium Dei, non sic est adjutorium Christi, non sic est adjutorium Spiritus Sancti. Prorsus si defuerit, nihil boni agere poteris. Agis quidem, illo non adjuvante, liberâ voluntate, sed malè.

Cum verò juxta S. Augustini Doctrinam, gratia Dei consistat partim in illustratione intellectûs, partim in pio motu voluntatis; hinc docet idem S. Pater, nec ad similem intellectus illustrationem, seu piam cogitationem, nec ad talem pium voluntatis motum perveniri posse, nisi per Dei gratiam. De piâ cogitatione ita scribit lib. 2. ad Bonifac. c. 8. Videant (Pelagiani) quid respondeant dicenti Apostolo, non quia idonei sumus cogitare aliquid quasi ex nobis metipsis, sed sufficientia nostra ex Deo est. COGITARE, ait, aliquid, utique bonum.

De pio verò voluntatis motu ita scribit idem S. Doctor lib. 1. ad Bonifac. cap. 3. Nec potest homo ALIQUID BONI VELLE, nisi adjuvetur ab eo, qui malum non potest velle. Huc etiam spectat illud ejusdem S. Patris L. de Corr. & grat. c. 11. ubi ait: Liberum Arbitrium ad malum sufficit, ad bonum autem NIHIL EST, nisi adjuvetur ab omnipotenti bono.

Alia S. Patris Aug. loca, eaque innumera prætereo, dicendo solummodo cum P. Valquez cap. 6. loco suprâ citato. AUGUSTINI SCHOLA HANC EANDEM NECESSITATEM GRATIÆ AD SINGULA OPERA BONA MORALIA DOCET. Qui & addit, quod quamvis nullus esset ex Patribus commemoratis (pura Augustinum præcedentibus) quem pro hæc sententiâ de gratiæ necessitate ad singula opera bona moralia Scholastici Doctores allegare possent; IN UNO SOLO AUGUSTINO; EJUSQUE SCHOLA suæ opinionis præsidium lubenter collocarent, eumque sibi sufficere meritò arbitrarentur; quod unicus sit, qui, dum agitur de necessitate gratiæ, sicut Sol inter reliquos præfulgeat; cujus quidem Doctrinæ egregium testimonium & commendationem, in Epistolâ primâ Cælestini ad Episcopos Galliæ exarata habemus. Sunt autem pœnè innumera hujus Patris testimonia, quibus gratiæ necessitatem ad singula opera bona moralia adstruere videtur ..... Augustinum autem secuti sunt, & apprimè interpretati præclari viri, Doctrinæ ipsius studiosissimi, quorum testimonia inferius etiam referemus.

S. Au-

S. Augustino Magistro pro confirmatione ejusdem sententiæ addidi S. Prosperum carm. de ingratis cap. 36. ubi ita canit.

----- Satis est opera omnipotentis

Cernere, & authorem cunctorum nosse bonorum,

Quo sine NIL RECTI mens inchoet.

Et rurlus cap. ult.

----- Gratia Christi est,

Quâ currit, gaudet, tolerat, cavet, eligit, instat,

Credit, sperat, amat, mundatur, justificatur:

SI QUID ENIM RECTE GERIMUS, DOMINE auxiliante

Te gerimus, Tu corda moves &c.

Pro eadem nostrâ sententiâ citat P. Vasquez loco supra citato sequentes Authores, Albertum in 2. dist. 28. a. 1. ad 6. D. Thomam. q. 24. de veritate. a. 14. Altiſiodorensem in summâ lib. 2. tr. 11. cap. 1. q. 4. Marsilium, Alenssem, Gersonium, Gregorium Ariminensem, Abulensem, Alphonsum à Castro, Dionys. Carthusianum, Catharinum, Clichtovæum, Aretinum, Casaliolum, Jacomellum, Pantussam, Capreolum, Dezam Archi-Episcopum Hispalensem, Franciscum Romæum Generalem Ord. Prædicatorum, dicentem, hanc opinionem esse Orthodoxam Patrum Doctrinam.

Idem dicit gloriosus Martyr Roffensis scribens contra articulum 36. Lutheri, ubi ait de hâc nostrâ sententiâ: Hoc dixi propter Patres: quorum sententiam sequi malui, quam Scholasticorum, cum in hâc re mutuo sibi pugnent. Patres enim asserunt, NEMINEM POSSE QUIDQUAM BONI VELLE SINE SPECIALI DEI AUXILIO, nec sufficere generalem illum influxum: nonnulli contra Scholastici sic contendunt hunc sufficere, ut quis absque illo auxilio benè moraliter agere, & bonum facere posset, non solum ex genere, verum etiam, quod debitis undique circumstantiis ornatum sit. At si Scholasticorum argutiam adversus Patres admittamus, sequetur etiam, ut absque hoc auxilio Pharaò, quantumvis indurati cordis fuisset, etiam hi, qui traditi fuerunt in reprobam sensum, potuissent bene moraliter agere. Quod mihi sanè credibile non est: cum non solum quantum ad gratiam gratum facientem, verum etiam auxilio Dei speciali reor eos fuisse destitutos.

Addi potest Petrus de Soto lib. de Institut. Sacerdotum Lect. 16. de Poenentiâ, ubi ait, pertinere ad certam fidem, quod homo non possit ullum bonum opus morale efficere sine gratiâ.

Adeò ut meritò dicat P. Vasquez loco supracitat. cap. 2. n. 10. Multò plures Scholastici Doctores (ut interim taceam antiquos Ecclesiæ Patres) affirmant, NULLUM OPUS MORALE EX OMNI CIRCUMSTANTIA BONUM FIERI POSSE AB HOMINE SINE AUXILIO GRATIÆ.

Et Contensonius loco etiam antè citato ait, vereres omnes Thomistas

pro hâc nostrâ stare opinione: & dilucidè vendicat pro hâc nostrâ sententiâ ipsum D. Thomam, quem & nos pro nostrâ sententiâ adduximus loco ante-citato.

Addidimus & pro ratione dictæ opinionis, quod rogemus à Deo spiritum cogitandi & agendi, quæ recta sunt; & generaliter opera moraliter bona: oratio autem, juxta S. Augustinum, sit aperta gratiæ testificatio.

Denique addidimus, *Quod omnia opera moraliter bona, saltem remotè, disponant ad gratiam; quatenus remouent impedimenta, quibus positis gratia non daretur: ex quo consequitur, quod si sine gratiâ opera illa moraliter bona fieri possint, nos ipsos ad gratiam disponamus actu naturali.*

Sed accusatores nostri iterum hic accusant nos consentire cum Baio, cujus hæc Propositio num. 28. proscripita est ab Ecclesiâ: *Pelagianus est error dicere, quod Liberum Arbitrium valeat ad ullum peccatum vitandum.* Item hæc 36. *Cum Pelagio sentit, qui boni aliquid naturalis, hoc est, quod ex solis naturæ viribus ortum ducit, agnoscit.*

Item signanter hæc num: 65. *Non nisi Pelagiano errore admitti potest usus aliquis arbitrii bonus, siue non malus, & gratiæ Christi injuriam facit, qui ita sentit & docet.*

Ad hæc respondi ibidem cum P. Turriano Soc. Jesu opusc. 15. cap. 3. §. 2. ubi rogat, *an sit contra bullam (contra Baium) uti testimoniis Conciliorum, Scripturarum, & Patrum, ad probandum non posse fieri aliquod bonum opus sine gratia?* Et respondet: *Non defuerunt, qui existimarent, esse contra prædictam bullam, uti testimoniis Scripturæ, SS. Patrum, ad probandum non posse solis viribus liberi arbitrii fieri bonum opus morale, & probant: quia citatâ Bullâ damnata est mens Baii, qui censuram tribuit opinioni illi asserentium posse fieri aliquod bonum opus sine gratiâ. Et tamen, si Concilia, & Patres contrarium docuissent, opinio illa esset censurâ digna: Sed multi viri hujus ætatis sentiunt contrarium, nempe non esse contra prædictam Bullam uti testimoniis Conciliorum, & Patrum ad probandum, non posse fieri bonum aliquod opus morale sine gratiâ.*

Ita ille. Et meritò, cum Bellarminns optimè à Toletò de vi ejusdem Bullæ instructus, (quamvis contrariam nobis sententiam sustineat) nequiquam tamen illam suam opinionem per dictam Bullam voluerit confirmare: sciens (ut antè notavit P. Vasquez) Bullam illam ad confirmationem suæ sententiæ non habere robur.

Undè & ipse P. Vasquez, qui eandem nostram sententiam operosè confirmat, testatur, eandem minimè per dictam Bullam lædi: qui tamen (ut ipse quidem testatur) didicit Romæ à Toletò, quid eadem Bullâ proscriberetur.

Ref-

Respondimus interim ad primam propositionem supra objectam, quod meritò illa sit proscripta, cum falsum sit, liberum arbitrium non posse ullum vitare peccatum; cum possit vitare quodlibet, sed per Dei gratiam.

Ad alteram respondimus eandem, etiam eandem esse falsissimam; cum plurima bona naturalia, hoc est, ex solis naturæ viribus orta, sint agnoscenda: maximè, cum omnis Dei creatura sit bona. Deindè advertendum est, to *solis*, in dictâ propositione excludere etiam generalem Dei concursum.

Ad tertiam denique propositionem objectam respondimus, vel illam damnatam esse propter motivum à falsâ doctrinâ distinctum, puta ob acerbiorum censuram: vel etiam (juxta alios) Authorem istius Propositionis intellexisse per gratiam, *gratiam justificantem*, ut patet ex aliis Propositionibus adjunctis & condemnatis, quæ dicunt, *omne quod agit peccator, peccatum esse: quod vera Charitas non possit consistere cum statu peccati*; falsum autem est, quod sine tali gratiâ, id est, *justificante*, non detur bonus usus liberi arbitrii: cum & in peccatoribus bona opera possint inveniri.

Quibus omnibus ritè perpensis, mirum iterum est, accusatores nostros opinionem hanc, tot Sanctorum Patrum & præcipuorum Theologorum testimoniis comprobata, & suffultam, ut singularem nobis affricare: multò magis, quod eandem à Sanctâ Sede per Belgii salutem, & fusum Jesu Christi Sanguinem petant condemnari.

A C C U S A T I O III.

Gentiles, etsi nullo pravo sine Virtutum suarum actus maculassent defectu tamen relationis debitæ asserimus eosdem deliquisse. Florentius de cocq in Thesis Antverpiæ defensis 10. Martii 1677. Thesi 13. Parte 3.
Artic. 5.
num. 3.

R E S P O N S I O.

Doctrinam hanc tradidi hucusque secutus S. P. Augustinum cum tota Augustinianorum Theologorum Schola; adèd ut rursus mirum sit, accusatores meos, me solum ac quosdam alios hujus Academiæ Theologos hic accusare: studiosè suppressis illis, qui contentiosius hanc opinionem hucusque defendunt cum suo S. Augustino.

Cum enim Julianus Augustino Stoicorum, aliorumque Virtutes abneganti objecisset, an ergo si gentilis nudum operiret, esset peccatum: Respondit S. Doctor in hunc modum lib. 4. Julian. cap. 3. *Prorsus in quantum non est ex fide, peccatum est; non quia per se ipsum factum, quod est nudum*